

Наемен работник въпреки регистрацията на стопанска дейност по занятие

Псевдосамостоятелна заетост

Причини – Правни последици – Възможности за консултация

Многобройни служители от държави-членки на ЕС регистрират стопанска дейност по занятие

Все по-често явление е регистрацията на стопанска дейност по занятие на лица от държави-членки на ЕС, които желаят да работят в Германия. Особено засегнати за служители от България и Румъния, които могат да работят като наемни работници в Германия само при определени условия, тъй като свободното движение на работниците все още не важи за тях до края на 2013 г. Лица от България и Румъния също могат да работят в Германия като наемни работници, но в повечето случаи се нуждаят от „Разрешение за работа-ЕС“, което се издава от Bundesagentur für Arbeit (Федералната агенция по труда) съгласно разпоредбите на германското законодателство за издаване на разрешения за работа.

На какво трябва да обърнете внимание?

Германското законодателство прави съществена разлика между упражняването на самостоятелна стопанска дейност и упражняването на дейност като наемен работник. Регистрирайте стопанска дейност по занятие или подписвайте договори, които Ви задължават да извършвате дейност като самостоятелно заето лице, единствено ако сте сигурни, че действително става въпрос за самостоятелна дейност по занятие.

В какво се състои разликата между самостоятелно заетите лица и наемните работници?

Самостоятелно заетите лица трябва да могат да решават сами дали да поемат дадена поръчка или не. Те трябва да могат да извършват дейност за няколко възложителя и не им е забранено да кандидатстват при нови възложители. Те не са задължени да изпълнят поръчката лично, а могат да я прехвърлят напр. на собствени служители, които са назначени при тях. В повечето случаи самостоятелно заетите лица разполагат с място на стопанска дейност и необходимите работни средства (машини, превозни средства), за да изпълнят поръчката самостоятелно.

Наемните работници не разполагат със свободата на самостоятелно заетите лица. Те са внедрени в предприятието на работодателя и получават от работодателя инструкции и нареждания, определящи същината, извършването, срока, времетраенето и мястото на дейността. Практически не са в състояние да извършват дейност и за други работодатели поради забрана от работодателя или поради наложеното от него времетраене на работното време.

Какво става, ако имам договор като самостоятелно заето лице, но възложителят се отнася към мен като към наемен работник?

Не е меродавно как страните назовават договора или дали желаят дадена дейност да се счита за стопанска дейност по занятие. Решаващо е действителното извършване. В случай че работната дейност се извършва по типичен за даден наемен работник начин съгласно нарежданията на работодателя, и лицата, регистрирали стопанска дейност по занятие, трябва да считат за наемни работници. В такъв случай става въпрос за т. нар. „псевдосамостоятелна заетост“, тъй като само привидно се твърди за извършване на самостоятелна стопанска дейност, а всъщност лицата са заети като наемни работници.

Какви са последствията при фалшива самостоятелна заетост?

Правно погледнато „псевдосамостоятелната заетост“ се разглежда така, сякаш от самото начало е ставало въпрос за дейност като наемен работник, а не за стопанска дейност по занятие.

Това означава: За трудовото правоотношение с „псевдосамостоятелно“ заетото лице, важи в пълна сила трудовото право с всичките му формалности за защита (напр. евентуално право на тарифна заплата, на по-нататъшно плащане на трудово възнаграждение по време на болест и празнични дни, право на платен отпуск, действителност на правилата за опазване на здравето и безопасността на работното място при максимална продължителност на работата, почивки и право на недели без полагане на труд). „Псевдосамостоятелно“ заетите лица могат да изискват тези права и да предявят иск в съдебно производство.

Но това означава и че: В случай че дадено трудово правоотношение се окаже неточно дефинирано като самостоятелна стопанска дейност, е възможно например нарушение на задължението за плащане на вноски за социално осигуряване. Тези вноски могат да се изискват допълнително и на работодателя и служителя могат да бъдат наложени глоби. Практикуването на „псевдосамостоятелна заетост“ без необходимото „Разрешение за работа-ЕС“ е в нарушение със законодателството за издаване на разрешения за работа. Това също може да се наказва с глоби.

Консултирайте се!

Преди да регистрирате и извършите дейност като стопанска дейност по занятие, се консултирайте дали планираната дейност действително представлява самостоятелна стопанска дейност или подлежи на важащите за трудови правоотношения наредби за „псевдосамостоятелна заетост“.

Информация предоставят:

[Консултантско бюро за задграничен персонал в Берлин](#)

Arbeit und Leben e.V.

Keithstraße 1-3 (DGB-Haus), 10787 Berlin, тел.: (030) 212 40-145

[Център за европейски сезонни работници и рома](#)

südost Europa Kultur e.V.

Großbeerenstraße 88, 10963 Berlin, тел.: (030) 253 77 99-0

[Център за консултации при берлинския пълномощник за интеграцията](#)

Potsdamer Straße 65, 10785 Berlin (Mitte, Ortsteil Tiergarten), приемни часове: понеделник, вторник, четвъртък – от 9 до 13 часа и четвъртък – от 15 до 18 часа, телефон за консултации (030) 9017-2372

(само консултации относно разрешения за пребиваване и социални консултации)

Издател: Администрация на Съвета по труда, интеграцията и жените,
пресслужба (V.i.S.d.P.)

Тази информация е част от дейността по връзките с обществеността на Land Berlin. Тя не е предназначена за продажба и не трябва да се използва като реклама на политически партии.